

Til alle kommuner og Udbetaling Danmark

Departementet

Holmens Kanal 22
1060 København K

Tlf. 3392 9300

Fax. 3393 2518

E-mail sm@sm.dk

www.sm.dk

Skrivelse om offentliggørelse af pjecer vedr. reglerne for enlige/samlevende og orientering om Ombudsmandens retningslinjer for god sagsbehandling i sager om socialt bedrageri af 14. marts 2013.

8. juli 2013

Social- og Integrationsministeriet har den 8. juli 2013 offentliggjort to pjecer om enligbegrebet:

J.nr. 2013-3891

- ENLIG ELLER SAMLEVENDE? Vejledning til enlige, der modtager folkepension og førtidspension
- ENLIG ELLER SAMLEVENDE? Vejledning til enlige, der modtager børnetilskud og økonomisk fripladstilskud

Pjecerne kan findes på Social- og Integrationsministeriets hjemmeside [her](#) (pension) og [her](#) (børnetilskud og økonomisk fripladstilskud).

Formålet med pjecerne er at give en enkel og let tilgængelig beskrivelse af, hvornår man betragtes som enlig eller samlevende som modtager af førtidspension, folkepension, børnetilskud og økonomisk fripladstilskud.

Målgruppen for pjecerne er dels enlige forsørgere og enlige pensionister, der står i en situation, hvor de er i tvivl, om de er enlige eller samlevende, og dels enlige forsørgere og enlige pensionister, der står i en situation, hvor kommunen eller Udbetaling Danmark skal vurdere, om de er "reelt enlige"

Pjecerne forklarer, hvad man må, og hvad man ikke må, når man modtager ydelser som enlig og forklarer, hvilke rettigheder borgeren har i forbindelse med mødet med det offentlige, og når det skal vurderes, om borgeren er enlig eller samlevende.

Pjecernes indhold, der er baseret på de seneste afgørelser fra Ankestyrelsen, vil desuden være velegnede som vejledning til sagsbehandlere, der arbejder med dette område, og kan fx udleveres til borgere, der henvender sig ved kommunens borgerservice for at få vejledning, indgive ansøgning mv.

Ombudsmandens retningslinjer for god sagsbehandling af 14. marts 2013

Som opfølgning på behandlingen af et beslutningsforslag i Folketinget (B 62, betænkning af 30. maj 2013), skal Social- og Integrationsministeriet gøre opmærksom på den kritik, som Ombudsmanden har udtalt i forbindelse med forskellige myndigheders behandling af sager om socialt bedrageri – og særlig på de retningslinjer for god sagsbehandling, som Ombudsmanden har fremhævet, at myndighederne skal være opmærksomme på. Retningslinjerne kan læses [her](#) (dybt link)

I de to seneste udtalelser fra Ombudsmanden, der vedrører indsatsen mod socialt bedrageri, er følgende pointer, som myndighederne skal være opmærksomme på, fremhævet:

Vigtigheden af, at myndighederne overholder undersøgelsesprincippet (eller officialprincippet)

Princippet betyder, at den enkelte myndighed har pligt til at skaffe et fyldestgørende grundlag, før den kan træffe en afgørelse. Det ligger i kravet, at myndighederne skal være objektive, når de indsamler oplysninger.

Anonyme anmeldelser

En del sager om socialt bedrageri bliver startet på baggrund af en anonym anmeldelse. En anonym anmeldelse kan være anledning til, at en myndighed iværksætter en undersøgelse af en borger, men den kan ikke i sig selv indgå som et bevis i sagen.

Reglerne i tvangsindgrebslovens § 10

Efter denne bestemmelse har en borger ikke pligt til at udtale sig om sin sag, hvis der i sagen er konkret mistanke om, at borgeren har begået en strafbar lovovertrædelse. Myndighederne skal udtrykkeligt vejlede borgeren om dette.

Reglerne om partshøring

Myndighederne har pligt til at høre en borger, inden de træffer afgørelse i vedkommendes sag, hvis der i sagen indgår væsentlige faktiske oplysninger, der taler til ugunst for borgeren, og som borgeren ikke kan antages at være bekendt med. Efter omstændighederne bør en sådan partshøring foregå skriftligt.

Myndighederne har en vejledningsforpligtelse

Myndighederne har en generel vejledningsforpligtelse over for borgerne. Dette medfører i samspil med officialprincippet, at myndighederne i en række tilfælde har pligt til at bede om oplysninger om konkrete forhold, der kan ændre myndighedernes opfattelse af, at en borger ikke er reelt enig.

Myndighedernes generelle vejledningsforpligtelse kan på enkelte områder, som f.eks. børnetilskudslovens område, være suppleret af mere præcise – og skrevne – regler.

Forståelsen af, hvornår en borger er "reelt enig" mv.

De regler, der regulerer størrelsen af de forskellige offentlige ydelser, alt efter om modtageren er "reelt enig" mv., har ikke alle samme ordlyd. Myndighederne skal derfor være opmærksomme på, at det ikke nødvendigvis er de samme vurderinger, der skal foretages efter de forskellige regelsæt – f.eks. efter børnetilskudsloven og boligstøtteloven.

Omhyggelighed ved formulering af begrundelser

Navnlig i sager, der har så indgribende betydning som sager om muligt socialt bedrageri, er det vigtigt, at myndighederne formulerer begrundelserne, så der ikke opstår tvivl om, hvorvidt sagerne er tilstrækkeligt undersøgt, eller om de er afgjort på et fejlagtigt grundlag.

Tilbagebetalingspligtige ydelser skal være modtaget "mod bedre vidende"

Når myndighederne skal tage stilling til, om en social ydelse skal kræves tilbagebetalt, er det ikke nok, at myndigheden konstaterer, at ydelsen – objektivt set – er modtaget med urette. Det er også en grundlæggende betingelse for at kunne kræve tilbagebetaling, at ydelserne er modtaget "mod bedre vidende".

Udgifter til oplysning af sagen

Ombudsmanden mener ikke, at myndighederne uden et sikkert grundlag (en sikker hjemmel) kan pålægge en borger at betale for at skaffe oplysninger til brug for en sag, som er rejst på myndighedernes initiativ.

Myndighederne kan således som udgangspunkt ikke kræve, at borgeren betaler et gebyr for at fremskaffe oplysninger.

Social- og Integrationsministeriet, den 8. juli 2013

Bent Nielsen